

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Syntagma Iuris || Vniversi, Atqve Legvm || Pene Omnivm
Gentivm, Et || Rervm Pvblicarvm Præcipvarvm,||**

Grégoire, Pierre

Francofurti ad Mœnum, M.D.XCIX.

VD16 VD16 G 2999

8 de Testamentaria tutela & eius confirmatione, & de tutoribus
testamentariis & confirmatis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97739](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97739)

7 Ideo etiam quibus tributorum exactio commissa a principe, l. exactors tributorum 10. C. de excus. tut. vel aliarum rerum administratio, ea durante excusantur, l. Geometra, & maiores frumentaria 2. eo in P. §. item D. Marcus. eo. ap. Iustin. Hermogenianus, in l. administrantes 44. eod. in P. l. lursperitos 33. eod. §. 8. & qui. de excus. tut. ap. Iustin. quales qui praedatū gerebant Asia, Bithynia, Cappadocia, & aliarum prouinciarum, l. athletea 8. §. 1. eod. patrimonialis colonus. l. si. qui dar. tut. poss. lib. 5. C. tit. 34. excepto conductore, l. coloni 8. de excus. tut. C. l. spadonem 17. §. qui uel ligata, eod. in P. Item excusantur ob dignitatem administrato iam silentiarii principis. l. si. C. eod. d. l. si. de silentia lib. 12. C. magistratus ciuitatum. l. athletea 6. §. remittuntur, de excus. tuto in P. excepto Aedili, l. non tantum 20. §. is qui adiliate. eod. in P. & qui occupati sunt aliis rebus publicis, quales grammatici, sophistae, oratores, philosophi, qui publice iuuenib. profunt, & medici. l. si duas 6. §. Grammatici, & seq. §. §. l. sed & reprobari. l. 7. in princ. §. eod. doctores legum, non quidem qui in aliquo praesulatu docent, sed si Romae, d. l. sed & reprobari, §. fin. vel in alia regia academia profiteantur publice, §. haec autem in proem. Pan. iuris. ¶ Administratio quoque liberorum priorum legitimum, quae plena curis est, & sollicitudinibus, ut aequum non sit patrem ab illa naturali distrahi, ut extraneis, suis relictis, opem impendat. arg. l. praeses prouincia, de seruis. C. l. si. de cura. iur. C. si modo tot sint, qui totum eum desiderent. Unde numerus definitus est liberorum ad excusationem sufficiens, in quorum recipiuntur seriem nepotes, neptese ex filiis masculis, l. 2. §. remittit. & seq. de excus. tut. §. 1. & seq. eod. ap. Iustin. Et qui in bello ceciderit pro republ. d. §. 1. eod. l. bello amisti. 21. eod. in P. Romae sufficienter, tribus, in Italia quatuor, in aliis prouinciis quinque, l. vnic. de ris, qui num. liber. se excus. lib. 5. C. tit. 66. Item qui patroni senatoris negotia gerit, a tutela decietur patrum excusatur, l. libertus 17. §. liberti. ad municip. lib. 50. P. tit. 1. ¶ Ex capite quoque personarum reici possunt tutela vel cura: ueluti ne is qui tutor fuit, curā eiusdem cogatur subire, §. qui tutelam, de excus. tut. l. curatur. C. eod. Si humilis sit persona, & analphabetus simul, nam utrumque requiritur, nec alterum sufficeret, l. athletea, §. pen. & fin. eo. P. §. similiter eos, eo. ap. Iustin. Inimicitiarum etiam praecedentium capitalium sine reconciliatione cum patre pupillae allegatio excusationem habet, d. l. athletea, §. dat remissionem, §. item si propter, eod. ap. Iustin. Vt si obiciatur ualeat aduerfa administrationi postulare, §. item propter aduerfam, eod. l. item Vp. & l. non solum, §. fin. & in seq. eo. Si lis futura sit cum pupillo, vel existat de uniuersitate bonorum, puta quia se heredem arbitrat, vel alio modo dominum: Etenim de re singulari vel parte bonorum, lis non esset legitima excusatio, l. si pupillum, & l. propter litem, eod. in P. §. item propter litem, eod. ap. Iustin. l. si ut allegas. C. eod. Et proinde communio rerum, vel de ea controuersia, cum per curatorem pupillo ad communia tutanda datum expediri possit, non est iusta excusatio, l. quod res, C. eod. Aetas quoque, quae ad negotia tractanda pupillorum idonea non est, excusat a tutela munere, ueluti minor 25. annorum, qui enim se tueri non possunt, aliorum tutelam subire non debent, & ita iure repelluntur a tutela, §. minores, de excus. tuto. ap. Iustin. l. fin. de legi. hered. C. l. non solum 12. §. si libertus, eo. in P. facit proratione, c. in decoris, de eta. & qualis. ¶ Maior etiam 70. annorum a tutela & cura se potest excusare, §. item maior, de excus. tuto. ap. Iustin. l. 2. eod. in P. l. uni. qui atar. se. excus. l. 5. C. tit. 67. l. 3. de iur. imminut. in P. Dies annorum nostrorum in ipsis septuaginta anni: si autem in potentatibus, 80. anni, amplius eorum labor & dolor, l. sal. 89. Solon humanae uitae terminum etiam 70. annos esse ait, Diog. Laert. in 1. in Solone. ¶ Qui neque cuius, neque incolae eius loci est, in quo tutor datur, recte detestatur administrationem, l. idem Vp. l. 14. §. si de excus. tut. in P. Cal. list. in d. l. non tantum 17. §. liensib. eod. tit. Vp. in l. illud usi atissimum 22. l. propter litem 24. §. licet datus. l. fin. eod. tit. l. 2. & 11. C. eod. Item quis non cogitur suscipere tutelam vel patrocinium contra fratres vel filios, l. humanitatis 13. C. de excus. tut. Et nauicularii excusantur a tutela extraneorum, non eorum qui sunt de eo, eo. eod. seu de collegio, l. pen. C. eod. tit. Et qui ingredi ciuitatem nequeunt, ut ignominia missi ab urbis excusantur, tutelae, l. sed 12. §. milites 10. §. scribit autem, eod. in P. ¶ Quae interueniunt quoque in excusatione proponenda, & praefrendenda: Considera: primum, ut ea ante administrationem vel confirmationem tutoriam edatur, nam si postea proponatur, sero fit, nec proficit, l. scire oportet, §. qui non iuste, cum similib. ibi per gloss. not. de excus. tut. in P. l. si nemo, §. si de testa. tut. in P. Sed & tempus iure definitum est, in-

tra quod qui sciuit se tutorem datum, excusationem debet obicere; neque 50. dierum, si in ciuitate, vel intra 100. a ciuitate lapidem sit, d. l. scire oportet, §. multa. Qui autem supra centum miliaria a ciuitate abest, viginti miliaria habebit ultra numerata in unquamque diem, a qua cognouerit: oportet enim manifestari ei praedibus, vel in faciem, vel in domum: & extra hos, alios triginta dies habebit ad excusationem, d. l. scire, §. qui autem, & §. seq. & §. consequens. Peragi autem debet negotium a die nominationis intra quatuor menses, l. quinquaginta dierum, eod. tit. in P. l. quinquaginta, eod. C. ¶ Subinde animaduertendum, is qui tutelam recusat, patri pupillorum uiuenti promiserit tutelam se subiturum: tunc enim reiecta excusatione cogitur subire eam, l. spadonem, §. qui patri, de excus. tut. in P. §. item si propter, eod. ap. Iustin. Id ipsum; statuum, si dationi testamentariae se subscripserit, Papi in l. ex sententia 29. de testam. tut. lib. 26. P. tit. 2. l. uxori, §. qui se filio, ad l. Cor. de fals. vel legatum relictum accipiente tutela causa agnouerit, l. post legatum, §. amittere, de is quib. ut indig. in P. quod non potest iure consequi, nisi post acceptam tutelam, l. qui tutelam 20. de testam. tut. l. Non enim, de excus. tut. cum dist. ibi ad uel. ¶ Porro si uilitas legitima & iusta excusationis erit, ut excusatus a periculo tutelae se eximat, l. si tut. C. eo. tit.

De Diuisione tutelae, formulisque tutorum in uniuersum. Cap. 7.

- 1 Continuatio & epitome dicendorum.
- 2 Tutelam datiuam, & permissiuam diuisa.
- 3 Permissa testamentaria, datiuam legitimam, & a magistratib. data.
- 4 Mixta a testatore & magistratu confirmata.
- 5 Unde & tutores aliquando honorarii & notitia causa dati.

Exhibita imagine generalitutelae & substantia, cum partibus eius rerum & personarum, diuisionem explico, in qua quaedam modum, & a quibus, & typum, secundum quem tutorem dari & confirmari possunt, exhibebimus, & quibus dari possunt: unde & quae affinia curae, & dissidentia sunt, & conuenientia annotare licebit. ¶ Igitur tutela uel permissa, uel datiuam dicitur, ut ex finitionis uerbis tutelae, l. 1. de tut. in P. §. 1. eo. ap. Iustin. ibi, in re ciuili data, uel permissa, liquet. Permissa testamentaria alio modo dicitur: quia iure ciuili permissum est parentibus, tutores filiiis suis dare, §. permissum, eod. l. 1. de test. tut. in P. Datiuam iuris ciuili duplex, uel quae defertur a lege immediata, nullo alterius personae adhibito ministerio & legis solius auctoritate, ideo legitima, l. legitima, de part. in P. alia datiuam, delata per leges ministerio magistratum. ¶ Mixta inde quae a tutore, uel a iudice dari potest, dicitur. Ex his honoraria alia, a qua tutores quoque testamentarii, legitimi datiuam, uel datiuam, & honorarii dicitur: quibus & ad di possunt, qui propter rerum notitiam dantur.

De Testamentaria tutela, & eius confirmatione; & de tutoribus testamentariis & confirmatis. Cap. 8.

De test. tut. lib. 26. P. tit. 2. Lib. 5. C. tit. 26. Instit. tit. 13. & 14. De confirmando tut. lib. 26. P. tit. 3. Lib. 5. C. tit. 29.

- 1 Potestas dandi testamento tutores a patria potestate, & 3.
- 2 Tutor dari non potest certa rei, nec testamento, uel codicillis inualidis.
- 3 Curator testamento dari non potest, tutor potest.
- 4 Tutor testamento non datur ab alio, quam a patre: uerum datus, a iudice confirmatur.
- 5 Qui testamento tutores dari possunt.
- 6 Tutores quomodo dari possunt testamento.
- 7 Tutores testamentarii quando confirmantur.
- 8 Curator a patre testamento datus, confirmatur.
- 9 Officium iudicis quale in confirmando tutore.
- 10 Tutores & curatores a patre dati, in confirmatione non satisfaciunt, alii satisfaciunt.
- 11 Idem 11. & quid si a matre dentur.
- 12 Tutor filio matre uiuente, ea inuita dari non debet.

¶ Via Romani patriam quae potestatem, ut propriam, sibi arrogant, §. 1. de patria potest. eodem iure ciuili & potestatem tutorum dandi filiis post mortem concessam habent, ex capite legis 1. 2. tab. ut, Vt quisque legasset super familia tutelaue sua, ita ius esset, l. 1. & l. tut. incertus de testam. tut. l. uerbis 120. de uerb. sig. Neque datio testamentaria ualeat, nisi secundum ius dentur tutores, l. 3. de testa. tut. in P. ¶ Itaque in hac seque oportet, quae pro re, confiderandum docent, ne certae rei, uel causa tutor detur, §. ad certum, qui testa. tut. dar. poss. lib. 1. Instit. tit. 14. l. certarum 12. cum l. seq.

de testam. tut. quia personæ potius datur tutor. Item testamento vel codicillis in quibus fit datio, vt consiliant & valeant, d. l. 3. eod. in P. l. 3. de confir. tut. lib. 26. in P. tit. 3. l. 2. C. eod. lib. 5. tit. 29.

3 ¶ Et in hoc differt etiam a curatore tutor, quia curator testamento dari non potest, l. pen. C. de testam. tut. Demum personæ quæ dant, esse debent quæ habeant liberos, quibus dant, in potestate, l. 1. eod. in P. l. 1. de confir. tut. in P. Quo fit, matres non possunt testamento filiis tutores dare, non patronos, nec extraneos, sed tamen dari ab istis, ex causa confirmantur a iudice, l. 1. 2. C. 4. eod. in P. l. 1. C. eod. l. qui tutelam 28. §. si. de test. tut. vt et si detur ex hereditate d. l. eo. in P. ¶ Quemlibet autem posse tutorem dari, lex 12. tab. voluit, l. tutor incertus 20. §. si. eo. in P. dummodo is alioquin sit idoneus, l. vt gradatim de mun. & honor. & habeat fiduciam testamenti passivam, l. testamento tutores 21. de testa. tut. sitque ceteris, Africa. in l. tutor. ita recte 23. de test. tut. C. l. si quis tutor in 22. eod. & non numeretur inter illos qui nequeunt fieri testes esse, de quibus supra diximus. ¶ Potest et tutor testamento dari a certo tempore & vsque ad certum tempus, sub conditione & vsque ad conditionem, Vlpia. l. tutor datus 8. §. 1. de testa. tut. in P. l. tutoribus 33. eod. §. ad certum tempus, qui testam. tuto. dar. poss. & post mortem heredis, l. tutores 7. de testa. tut. in P. Observe uam tamen regulam, neminem posse cuiquam tutorem dare, nisi eum quem in suis hereditibus habuerit, vel habiturus esset, si vixisset, l. quo tutela 5. 1. de reg. iur. Quod si talibus dederit non inspicimus an nati sint, vel posthumi filii vel nepotes masculi vel femine, l. si quis filius 5. C. seq. de testa. tut. in P. ¶ Quando autem testamento datus tutor, non possunt auctoritate eius subsistere, ad confirmationem refugimus, si æquum videatur & vile pupillis illos tutores retinere, veluti, si dati in testamento rupto, l. si pater 31. de test. tut. in P. si uero qui non potuerunt dare dederint, testamento permanente, l. 1. C. seq. de confir. tut. si dubitetur de virib. testamenti. l. iure nostro 26. §. si. C. l. seq. de test. tut. si naturalibus liberis detur, l. si. C. de confir. tut. ¶ Confirmatur et a patre curator testamento datus, l. 1. §. si. eod. in P. ¶ Officium et iudicis in confirmandis datis tutoribus testamento, in inquisitione consistit, qua discutitur num idoneus sit is, qui datus est tutor, moribus, facultatibus, personam si sit cõstrictus ære alieno, vel cum fisco damnosum contractum gesserit aliter ipse teneretur magistratus, l. tutores a patrono 5. l. in confirmando tutore C. l. seq. de confir. tut. Sequitur et prætor vtilitatem pupillorum, non scripturam testamenti, vel codicillorum, Try. h. l. vtilitatem 10. de confir. tut. in P. ¶ Verum si pater inutiliter dedit tutorem, fit confirmatio sine inquisitione, l. 1. §. si quidem, C. l. si filio 6. eod. Quod & in curatore responsum est, testamento inutiliter dato, sed confirmato, cui & satisfactio remissa, l. si. eod. tit. in P. quamuis ex hereditate det, l. 4. de testa. tut. P. dummodo legitimus & naturalis sit, si uelq; filius alius enim in naturali filio, cui nihil relictum est, l. naturali 7. de confir. tut. in P. Et dummodo etiam causa, propter quam tutor a patre datus videbatur, non sit mutata: vt ne inimicus, neve pauperior sit factus, l. pater 4. §. 1. de testam. tut. in P. Nõ ita in tutore a matre filio dato legitimo, quem & insituere debet antequam det, & rursus in confirmatione eius, inquisitio est necessaria, d. l. 4. a. test. tut. l. 2. de confir. tut. in P. l. mater C. de testam. tut. l. si. §. si qui

10 pot. tut. lib. 26. P. tit. 6. ¶ Confirmari tamen æquum est: cum nec ea viuente contra eius voluntatem tutor dari debeat, l. 1. si tutor

11 contra matris voluntatem datus sit, C. ¶ Hoc et cõmune testamentariis paternis & confirmatis tutoribus, vt satisfactio ab illis non exigatur, quod est valde notabile, idque ea ratione, quia iam electi ab illis qui satis fidem illorum exploratã habuisse præsumunt, l. 3. de confir. tut. in P. §. 1. de satisf. tut. §. si. de tutel. l. de creationib. de episc. aut ab aliis tamen dati, cauent in confirmatione, l. tutores a patrono 5. de confir. tut. in P. em pupilli saluam fore.

De legitima tutela, & de illa quæ agnatorum est. Cap. 9.

Lib. 26. P. tit. 4. Lib. 3. C. tit. 30. Lib. 1. Inst. tit. 15.

- 1 Quando ad legitimam tutelam peruenimus.
- 2 Tutela legitima subsidiaria in locum testamentaria quæ prior est.
- 3 Legitimi tutores qui dicantur.
- 4 Legitima tutela quatuor speciebus, agnatorum, parentum, fiducia-ria, patronorum.
- 5 Legitima agnatorum tutela proximis, demum feminis defertur.
- 6 Agnati & cognati qui dicantur.
- 7 Legitima tutela transit mortuis parentibus, tutoribus in filios sola.
- 8 Legitimo agnato proximior minore vel absente, si possit idoneus esse, vel redire ante etatem legitimam pupilli, non datur legiti-

mus tutor remotior, sed datus interim.

- 9 Legitima tutela cur potius defertur agnatis proximis, quæ aliis a lege.
- 10 Agnati adhibentur ex lege in consilium iudicis uxoris a marito vnicante.
- 11 Agnati qui successuri erant pupillo, tutores lege Solonia ei dari non poterant: & quare.
- 12 Tutores legitimi satisfaciunt rem pupilli saluam fore.

Quando defunctus intestatus mortuus est pater, vel alius re- status qui tutores testamento nec dedit, nec dare poterat: & pupilli sunt, qui defensione, vel tutela egent, l. testator 6. de legi. tut. in P. ad legitimam & leg. 10. tab. decretam, refugimus, l. 1. C. 3. C. l. legitimos 5. eo. in P. §. 1. C. 2. de legi. tut. & ad extensionem seu prorogationem mentis eius, ve bis deficientibus, §. 1. de leg. par. tut. lib. 1. Inst. tit. 17. ¶ Hæcque et subsidiaria. Nam quando potest esse locus testamentaria, ad legitimam non nititur, l. si quis sub conditione 11. de testam. tut. P. si tamen cõditioe futpensa sit testamentaria, vel mortuus tutor testamentarius, vel remotus sit, ad legitimam redeundum est, d. l. si quis. §. quod autem lex eo. l. intestato 6. §. si. de legi. tut. in P. ¶ Legitimi tutores et generaliter sunt, qui ex lege aliqua descendunt, Vlpia. in tit. 11. l. legitima de pati. in P. Verum per eminentiam, inquit Vlpia, tit. 11. legitimi dicuntur, qui ex l. 12. tab. introducuntur seu propria qualitate agnati: seu per consequentiam, quales sunt patroni. ¶ Legitima tutela et species hodie quatuor sunt, quia totidem modis defertur tutelam, & facti tutores lex: inde legitima agnatorum tutela, parentum, fiducia, & patronorum. ¶ Agnatorum est, quæ ex ve bis & sententia legis 12. tab. defertur proximis agnatis, ad quos defertur potest pupilli hereditas immediate, si modo femina non sit, quæ proximiores ad successionem esse possunt, & apud aliam hereditas, & apud aliam tutela esse potest, l. quo tutela de reg. iur. l. si hereditas, C. de legi. tutel. l. 1. de leg. tut. in P. Et si æquales in gradu sunt, æque ad tutelam vocantur, l. aut l. si reliquero 8. C. l. si plures 9. eo. P. nisi alia causa, puta minor ætas, vel alia exculatio prohibeat, l. si. C. de legi. tut. d. l. si reliquero. Quod in successione & tutela patroni & parentum in bonis liberti distinguitur, l. 1. §. 1. de legi. tut. in P. ¶ Agnati sunt, qui per virilem sexus personam cognatione coniuncti sunt, quasi a patre cognati. Cognati per feminam sexus personam coniuncti, Cuius l. sunt autem agnati 7. de legi. tut. §. 1. C. 2. de legi. agnator. tut. §. 1. de legi. agn. success. l. iuris l. §. inter agnatos de grad. C. et si in P. Quod explicum Theophilo in §. C. quinam sunt agnati de legi. agn. tut. C. l. 1. Inst. tit. 15. dilucide & paucis. Cognatio nomẽ est generale, diuisa in parentes, liberos, & propinquos ex latere: parentes sunt, qui nos genuerunt, pater, mater, avus, auia & alii superiores: liberi, qui ex nobis nascuntur, filius, filia, nepos, neptis & qui ex illis: ex latere veniunt, qui neq; nos genuerunt, neq; a nobis genuerunt, sed eandẽ stirpem & radicem communem nobiscum habent, veluti frater, soror, patruus, auunculus, amita, matertera, consobrini, consobrinas, & qui ex illis nascuntur. Porro cognatio hæc quæ ex latere venit, in duas species est diuisa, in agnatos & in cognatos: & agnati quidem sunt, qui per virilem sexum nobis coniunguntur veluti frater eodẽ patre genitus, & liberi eius, item soror eodẽ patre genita, tum patruus & liberi eius, deinde & amita. Cognati vero sunt qui per feminam nos coniungunt, vt soror eandẽ matrem tantum genita, ac liberi eius: ite matertera, & liberi eius, & amita liberi. Agnati autem & legitimi dicuntur a lege, quasi dicas respicere. Cognati etiam dicuntur, quasi dicas naturali. Quoniam quos ius civile nouit nouit & natura. Cognati vero tantum habent cognationem naturalem, quos enim natura nouit, hos non protinus nouit & ius civile. Quæ diuisio olim iure 12. tabul. erat obseruata, & in successione, & consequenter in tutela, sic sequuntur successiones, l. quo tutela redit, de reg. iur. §. cum & agnator, de legi. par. tut. Et quia distinctiones non in agnatorum & cognatorum sublatæ sunt, & propinquiores siue illi agnati, siue cognati tantum sint, ad successionem vocantur, l. maximum virtutum C. de liber. prater. l. lege 12. tab. de legi. hered. C. pari modo. Et sublatæ legis 12. tab. distinctio, nulla separatione sexus adhibita, vel cognationis & agnationis, cognati quoque propinquiores vocabuntur, l. 1. C. aut. sicut hereditas, C. de legi. tut. §. ex his de here. ab int. st. venen. coll. 9. Et si plures concurrant eiusdem gradus, ex illis apud iudicem communiter conuenientibus, eligendus est vnus vel plures vt magis idoneo vel idoneis tutela committatur, d. aut. sicut hereditas, §. 1. C. l. legitimos, §. in legitimis de legi. tut. in P. l. 3. de admn. tutor. in P. propter commoitionẽ administrationem. ¶ Transit et hæc tutela legitima non aliz, non quidem heredita-